

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การจัดการความรู้ทางบัญชีตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ เพื่อศึกษารูปแบบการทำบัญชีครัวเรือนของชุมชนในตำบลมะเขือแจ้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน และเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดทำบัญชีครัวเรือนของชุมชนในตำบลมะเขือแจ้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ที่มีอยู่ให้มีความเหมาะสมมากขึ้น สามารถสรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ ได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ รูปแบบการทำบัญชีครัวเรือนของชุมชนในตำบลมะเขือแจ้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน และการพัฒนารูปแบบการจัดทำบัญชีครัวเรือนของชุมชนในตำบลมะเขือแจ้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ของชุมชนในตำบลมะเขือแจ้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ดังนี้

1. รูปแบบการทำบัญชีครัวเรือนของชุมชน

เนื่องจากพื้นที่วิจัยครอบคลุม 18 หมู่บ้าน ในตำบลมะเขือแจ้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ดังนั้นเพื่อให้การจัดโครงการต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ จึงแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 11 หมู่บ้าน คือ หมู่บ้านสันคะยอม หมู่บ้านหนองหอย หมู่บ้านป่าตึง หมู่บ้านป่าเป้า หมู่บ้านศรีดอนตัน หมู่บ้านคอกวัว หมู่บ้านอ้อจ้อ หมู่บ้านมะเขือแจ้ หมู่บ้านสะเล้ง หมู่บ้านแจ่ม และหมู่บ้านเหล่า กลุ่มที่ 2 ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 3 หมู่บ้าน คือ หมู่บ้านสันป่าเหียง หมู่บ้านกัวมื่น และหมู่บ้านสันต้นผึ้ง และกลุ่มที่ 3 ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 4 หมู่บ้าน คือ หมู่บ้านฮ่องกอม่วง หมู่บ้านสันปุยเลย หมู่บ้านหนองเหียง และหมู่บ้านฮ่องกอม่วง 2 สรุปผลการวิจัยรูปแบบการทำบัญชีครัวเรือนของสมาชิกทั้ง 3 กลุ่ม มีดังนี้

1.1 รูปแบบการทำบัญชีครัวเรือนของสมาชิกกลุ่มที่ 1

สมาชิกของกลุ่มที่ 1 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง และมีอายุมากกว่า 50 ปี สมาชิกของกลุ่มส่วนใหญ่ไม่ได้บันทึกบัญชีครัวเรือน เคยมีนักการเมืองมาหาเสียงและแจกสมุดบัญชีครัวเรือนตามรูปแบบของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร แต่ไม่ได้สอนให้บันทึก สมาชิกจึงไม่ได้บันทึกบัญชีครัวเรือน จากการสอบถามความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง พบว่าสมาชิกกลุ่มที่ 1 เห็นว่าแนวคิดเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงมีประโยชน์ในระดับปานกลาง และสมาชิกมีการใช้แนวพระราชดำริเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตในระดับปานกลาง

1.2 รูปแบบการทำบัญชีครัวเรือนของสมาชิกกลุ่มที่ 2

สมาชิกของกลุ่มที่ 2 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง และมีอายุระหว่าง 41-50 ปี สมาชิกของกลุ่มส่วนใหญ่ไม่ได้บันทึกบัญชีครัวเรือน จากการสอบถามเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง พบว่าสมาชิกเห็นว่าแนวคิดเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงมีประโยชน์ในระดับปานกลาง และสมาชิกมีการใช้แนวพระราชดำริเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตในระดับปานกลาง

1.3 รูปแบบการทำบัญชีครัวเรือนของสมาชิกกลุ่มที่ 3

สมาชิกของกลุ่มที่ 3 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง และมีอายุมากกว่า 50 ปี สมาชิกของกลุ่มส่วนใหญ่ไม่ได้บันทึกบัญชีครัวเรือน จากการสอบถามเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง พบว่าสมาชิกเห็นว่าแนวคิดเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงมีประโยชน์ในระดับปานกลาง และสมาชิกมีการใช้แนวพระราชดำริเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตในระดับปานกลาง

2. การพัฒนารูปแบบการทำบัญชีครัวเรือนของชุมชน

ผู้วิจัยได้นำสมุดบัญชีตามรูปแบบของกรมส่งเสริมการเกษตรซึ่งจัดพิมพ์ชื่อบัญชีรายรับและรายจ่ายมาให้ล่วงหน้าแล้ว ผู้บันทึกบัญชีเพียงแต่ใส่จำนวนเงินที่รับและจ่ายเท่านั้น เนื่องจากผู้วิจัยเห็นว่าเป็นสมุดบัญชีที่มีแบบฟอร์มที่อำนวยความสะดวกแก่ผู้บันทึกบัญชี แต่ผลการบันทึกบัญชีไม่เป็นไปตามที่ผู้วิจัยคาดการณ์ไว้ ชุมชนตำบลมะเขือแจ้สนใจสมุดบัญชีตามรูปแบบที่ผู้วิจัยกำหนดมากกว่าสมุดบัญชีตามรูปแบบของกรมส่งเสริมการเกษตร เนื่องจากสมุดบัญชีตามรูปแบบของกรมส่งเสริมการเกษตรเน้นรายได้และรายจ่ายจากการเพาะปลูกและการเลี้ยงสัตว์

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่าการจัดการความรู้ทางการบัญชี จะช่วยพัฒนาการใช้จ่ายเงินตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนตำบลมะเขือแจ้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ได้อย่างชัดเจน ดังนี้

1. จากการศึกษารูปแบบการทำบัญชีของชุมชนพบว่าชุมชนมีสมุดบัญชีตามรูปแบบของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ชุมชนมีการบันทึกบัญชีครัวเรือนค่อนข้างน้อย
2. จากการพัฒนารูปแบบการจัดทำบัญชีของชุมชน โดยให้ชุมชนบันทึกบัญชีตามรูปแบบของผู้วิจัย และตามรูปแบบของกรมส่งเสริมการเกษตร พบว่าชุมชนสนใจสมุดบัญชีตามรูปแบบของผู้วิจัย มากกว่าสมุดบัญชีตามรูปแบบของกรมส่งเสริมการเกษตร ชุมชนได้นำความรู้ที่มีอยู่เดิมและจากการเข้าร่วมโครงการมาปรับปรุงการบันทึกบัญชีทำให้ชุมชนได้เห็นตัวเลขค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น อีกทั้งชุมชนได้นำแนวคิด เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการดำเนินชีวิต ทำให้ชุมชนเกิดความ

ตระหนักในเรื่องการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง รู้จักใช้เงินและออมเงิน ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต ไม่โลภ และไม่ตระหนี่ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549)

3. จากการบันทึกบัญชีมาใช้เป็นแนวทางในการหารายได้ทำให้ชุมชนมีรายได้ที่แน่นอน สม่าเสมอมากยิ่งขึ้น จะเห็นได้ว่าหากชุมชน มีความรู้ ความเข้าใจ และมีการจดบันทึกบัญชีอย่างถูกต้องสม่ำเสมอ ก็จะสามารถช่วยให้ชุมชนผู้เข้าร่วมโครงการมีวินัยทางการเงิน รู้จักวิธีการบริหาร การเงินการบัญชีของตน รู้จักการใช้รายได้อย่างประหยัดและรู้จักการออม รวมทั้งใช้เป็นข้อมูล ในการวางแผนประกอบอาชีพ สามารถสร้างรายได้อันเป็นการสร้างโอกาสให้กับชุมชนให้สามารถ ชำระหนี้ได้ และพึ่งตนเองได้ในที่สุด (จุฑามาส พันธุ์รงค์, 2546)

ปัจจุบันผู้วิจัยทำโครงการวิจัยเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีของกลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ บ้าน เจริญแม่ครัว อำเภอดันทราราย จังหวัดเชียงใหม่ ควบคู่กับโครงการวิจัยเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีของ ชุมชนตำบลมะเขือแจ้ อำเภอมือง จังหวัดลำพูน พบว่าผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยทั้ง 2 กลุ่ม มีความสนใจ ในรูปแบบของสมุดบัญชีแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด โดยผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยของกลุ่มเกษตรกรทฤษฎี ใหม่สนใจสมุดบัญชีตามรูปแบบของกรมส่งเสริมการเกษตร มากกว่าสมุดบัญชีตามรูปแบบของผู้วิจัย ในขณะที่ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยของชุมชนตำบลมะเขือแจ้สนใจสมุดบัญชีตามรูปแบบของผู้วิจัย มากกว่าสมุดบัญชีตามรูปแบบของกรมส่งเสริมการเกษตร เนื่องจากลักษณะรายได้ของทั้ง 2 กลุ่ม แตกต่างกัน ดังนั้นรูปแบบของการทำบัญชีจึงอาจจะแตกต่างกันตามสภาพแวดล้อมและสภาพ เศรษฐกิจของแต่ละชุมชน ซึ่งตรงกับทฤษฎีการวิจัยเชิงคุณภาพ (สูกางค์ จันทวานิช, 2539) ที่ข้อมูล การวิจัยเชิงคุณภาพไม่ใช่ข้อมูลเชิงประจักษ์ เป็นข้อมูลในเรื่องของความคิด ความเชื่อ การรับรู้ของ บุคคล และการพยายามทำความเข้าใจความหมายของพฤติกรรมและการกระทำของสมาชิกของ กลุ่มเป้าหมาย เน้นความสำคัญของบริบททางสังคมที่ก่อให้เกิดพฤติกรรม

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

1. เศรษฐกิจพอเพียงไม่ใช่เรื่องใหม่ แต่คนไทยหลายคนอาจจะไม่เข้าใจ แม้จะได้ยินบ่อย และเหมือนจะเข้าใจมาตลอด ทุกคนล้วนแต่มองว่าเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักปรัชญาที่น่ายกย่อง แต่ เมื่อย่างหาความเข้าใจเสียแล้ว จึงยังมีน้อยรายที่จะนำมาปฏิบัติจริง ดังนั้นคนไทยทุกคนจึงควรทำ ความเข้าใจและนำมาปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมชัดเจนอย่างจริงจัง เพื่อให้การก้าวอย่างในชีวิตเป็นไปอย่าง รอบคอบ ระวัง ระมัดระวัง มั่นคงและยั่งยืน กระทั่งสามารถสร้างความสุขให้กับชีวิตในที่สุด

2. การวิจัยเชิงคุณภาพมุ่งค้นหาทฤษฎีของกลุ่มเป้าหมาย หรือแสวงหาระบบความคิดของ กลุ่มเป้าหมาย เพื่อเข้าใจความเป็นจริงของกลุ่มเป้าหมาย ดังนั้นการทำกิจกรรมทุกครั้งต้องมีการ วางแผนเพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ควรสอบถามความคิดเห็นของ

กลุ่มเป้าหมายทุกครั้ง เพื่อให้ทราบความต้องการและความสนใจของกลุ่มเป้าหมาย และต้องมีการติดตามอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว มิฉะนั้นจะไม่ทราบปัญหาที่ต้องแก้ไข เช่น ชุมชนของตำบลมะเขือแจ้คุ้นเคยกับสมุดบัญชีตามรูปแบบของผู้วิจัย มากกว่าสมุดบัญชีตามรูปแบบของกรมส่งเสริมการเกษตร

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ควรจะขยายผลไปสู่หมู่บ้าน อำเภอ จังหวัด ต่าง ๆ ทั่วประเทศ เพื่อให้ทุกคนมีการพัฒนาพฤติกรรมการใช้เงิน
2. ควรจะขยายผลไปสู่วิสาหกิจอื่น เพื่อรองรับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่ต้องการพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ส่งเสริมการรวมตัว ร่วมคิด ร่วมทำในรูปแบบที่หลากหลายและจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องตามความพร้อมของกลุ่มเกษตรกร นำภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นมาใช้สร้างสรรค์คุณค่าของสินค้าและบริการ พร้อมทั้งสร้างระบบบ่มเพาะวิสาหกิจกลุ่มเกษตรกรควบคู่กับการพัฒนาความรู้และทักษะ